

Ärende LED 2028/501 handling 2

s.remissvar@regeringskansliet.se
s.fst@regeringskansliet.se

Yttrande över En arvsfond i takt med tiden - En översyn av regelverket kring Allmänna arvsfonden (SOU 2018:70)

Diskrimineringsombudsmannen (DO) har anmodats att yttra sig över ovanstående betänkande. DO vill utifrån sitt uppdrag och verksamhetsområde lämna följande synpunkt.

Utredningen föreslår att det införs ett demokrativillkor i regelverket för Allmänna arvsfonden enligt vilket stöd inte får lämnas till en organisation om den eller någon av dess företrädare främjar, uppmanar till eller försvarar terrorism, eller i övrigt inte respekterar mänskliga rättigheter.

DO instämmer i bedömningen att Allmänna arvsfonden enbart bör lämna stöd till organisationer som i sin verksamhet respekterar värderingar som präglar ett demokratiskt samhälle. Liksom utredningen anser DO att det är angeläget att ett demokratikriterium av detta slag inte utformas på ett sätt som medför att det får ett alltför begränsat tillämpningsområde. DO har tidigare i sitt remissyttrande över betänkandet Statens stöd till trossamfund (SOU 2018:18), mot denna bakgrund, bland annat framhållit att det enligt myndighetens uppfattning i detta avseende saknas anledning att göra någon principiell åtskillnad mellan sådana diskriminerande handlingar som faller inom respektive utanför diskrimineringslagens tillämpningsområde. Avgörande bör istället vara att det är fråga om handlingar som är oförenliga med grundläggande demokratiska värderingar på ett sådant sätt att stöd inte bör lämnas.

Utredningen framför en rad bärkraftiga argument till stöd för det föreslagna kriteriet som bygger på respekt för de mänskliga rättigheterna. Det kan dock konstateras att de mänskliga rättigheterna vanligen anses reglera förhållandet mellan stat och individ, och att de således i huvudsak utgör en begränsning av statens makt över individen och samtidigt fastställer vissa skyldigheter för staten gentemot individen. Ur principiell synpunkt finns det därför anledning att överväga hur det föreslagna kriteriet ska kunna tillämpas i förhållande till privata subjekt som till exempel organisationer. Någon närmare sådan analys redovisas inte i betänkandet. Även från mer praktiska utgångspunkter finns det en risk att det föreslagna kriteriet genom sin mycket breda utformning kan komma att medföra tillämpningssvårigheter. Frågan om kriteriets utformning bör därför särskilt uppmärksammas i den fortsatta beredningen.

Beslut i detta ärende har fattats av diskrimineringsombudsmannen Agneta Broberg efter utredning av experten Lars Lindgren. I den slutliga handläggningen har också enhetschefen Lovisa Strömberg och chefsjuristen Mattias Falk deltagit.

Agneta Broberg
diskrimineringsombudsman

Lars Lindgren
expert